

Samikale Den Kerkük E Dost Kervanı

– Ümran ÖZLÜK · 26 Mayıs 2010

BÖLÜM 8

Hayatta oynanabilecek en tehlikeli oyundu birazdan sahnede oynanacak olan oyun. Büyük imtihan günüydü.

-'Mürze efendi hadi sana inanmamız için bir imkân. Bacım dediğin kadını bunların arasında bul ki sen de huzura eresin, bizde dostumuzu, düşmanımızı ve evimizde neler oluyor bilelim 'dedi ve kanara çekildi.

Mürze efendi kendi sazını kendi çalıp söylüyordu içinden. Korkudan mıdır, umutsuzluktan mıdır nedir, Sarıkaya 'da çiftlikteyken dağlara yankı yapan sesi, sanki kaynağı kuruyan göze gibi suyunu çekmişti, musluğu kesilen pungar gibi kısılmıştı. Sadece fısıltı şeklinde duyuluyordu mısraları:

Tarih seksen dokuz on bir yaşımda,
Cem başımda iş birer birer,
On sekiz yıl sürdü yarin peşinde,
Akıttım gözümde yaş birer birer .

Adil Bey hayatta kimseye bu kadar şans vermemişti. Abooo ha kudurdu, ha kuduracaktı. Çok ileri gitmişti bu Mürze Efendi. Kemiklerinin kırılması haktı vallaha... Çevirmenin ortasında toplananlar ise her an bir kavga çıkmasını bekliyorlardı. Adil ağabeyleri kuduz yılanı kamçı yaparsa herkes yandı demekti. Zavallı Makbule Hanım hepten ölüdü.

Anadolu halkı eser eser ama fırtınaya dönerken dinmesini de bilirdi. Sabır onların aşu ekmeğiydi. Yoksa Cihan harbinde yaşanan onca mezalimden sonra, yokluklardan sonra hala bu kadar hoş görülme olabiliyor muydu? Yöre halkı halk ozanlarının sazlarının deyişlerinin diliyle konuşurdu. Hayat derslerini yaşayarak öğrenmişlerdi. Halk ozanlarının iki telli sazlarıyla, bağlamalarıyla, bir tutam isli çıranın han duvarlarına koyulmuş, yandıkça insanın genzi ve gözlerini yakan isinin aydınlığın da çalıp söyledikleri deyişlerini dinlerlerken çok şey öğrenmişlerdi. Sümmani baba gibi daha niceleri halkın gönül sesinin şakıyan bülbülü olmuşlardır.

Âşık Sümmani derki:

Ağrı dağı olsan lehü âlemde

Akıl kantarıyla tartar seni eloğlu.

Yiđit odur dūşeni kaldırır

Ölmüşü öldürmek aslanlık mıdır?

Adil bey, yiğit mert ve dürüst bir insandı. Öfkeli olması zamanın ağır şartlarındandır. Kore gazisi Mürze efendi ise, savaşta ölümü tatmıştı, gitmişti ve geri gelmişti. Zaten yıllardır kendini ölü sanıyordu. Bir yudum su ve yarım baş soğan ve kuru bir lokma ekmek bile olmadan, kendisine sadık bende gibi eş olan eşeği ile yıllardır yollara düşmüştü. Mahcemalini gösterdikleri ve bir bakışını hatırladığı ve onu ölümün kucağından çekip alan birini, bulmak için sonu gelmez yollardaydı.

Yiđit odur dūşeni kaldırır

Ölmüşü öldürmek aslanlık mıdır?

Bu mısraları dilinden düşürmeyen Adil beye yakışır mıydı düşene vurmak ve yaşarken toprak olmuş birini ezmek!

Mürze efendi utanarak sıkılarak bütün hanımları, tek gözü ile bir bir inceledi. Mor renkli, elbiseli gelinin önünden kaç defa geçse de bir kere yüzüne bakınca, aldırılmayıp ötekine geçti. Aradığını bulmak için yeniden hepsine tek tek bakmaya başladı. Görevlerini hakkıyla yapan genç hanımlar ne yapsalar da, Mürze dayının kimseye selam verdiği yoktu.

Aradığını bulamamıştı. Ağlıyordu, durmaksızın ağlıyordu. Eli yüreğinde dua okur gibi içinden birilerine yardım için dualar okuyordu. Makbule hanım ortadaydı. Umudunu tam yitirmek üzereyken aniden geri döndü ve büyük bir cesaretle, üzerinde eski solmuş boyu yere kadar uzanan nazilli basması olan gelinlerden birinin önünde durdu. Bir defa daha görmeyen gözünü eliyle kapatıp derin bir bakış attı. Oysa onun üstünde rüyasında gördüğü mor elbise yoktu.

En günahkâr ve umutlarını yitiren insana cennet müjdesi verilmiş gibi yüzü gün güneş aydınlık bir çehreye döndü. Cennete koşarmış gibi koştu ve Makbule hanımın önünde diz çöktü. Eline sarıldı. Makbule hanım o zaman otuz iki yaşında prenseslerden de güzel bir hanımdı. Korkudan elini çekti ve vermedi. Titriyordu ve ona yakın oturanlar bile onun bedeninden etkilenmişlerdi ve onlarda titriyorlardı. Zemheri erken gelmişti. Mihrican değmiş gül gibi yaprak yaprak dökülüyorlardı. Mürze dayı ise bir kölenin efendisinin önünde diz çökmesi çöküp Makbule hanımın ayağına sarıldı.

-'Bacımmm, bacımmm ölmeden sana kavuştum, ver elini öpeyim !

Derken avazı çıktığı kadar ağlarken, hiç kimseden ses çıkmıyordu. Onca kadının içinde solgun yüzlü, saf masum bakışlı melek sanılan bacısını tanımıştı. O yüzü görür görmez, sanki hala savaş yerindeydi ve

çizgi ötesi bir dünyadaydı. Ağlamaktan gözü, görmeyen gözü gibi göremez olmuştu. Ayağa kalkınca sendelemeye başladı. O savaş meydanında sadece komutanı Binbaşı Şinasi ile tek başına yaralı ve umutsuzca ölümü beklerken bir melek kurtarmıştı onu. O sadece ağlayıp kimselerin duymadığı ama gönülden söylediği duaları okuyordu. O kaybolan annesine bulan çocuk gibi sevinçten ağlıyordu...

Mürze efendi hem dünya, hem de ahretlik imtihanını geçmişti. Senelerdir dağ bayır demeden dolaşıp aradığı bacısını bulmuştu. Sümmani Gülperi'sine kavuşmamıştı ama Mürze Efendi rüyasında gördüğü bacısına kavuşmuştu. Sümmani'nin deyişleriyle meramını anlatmıştı. Gerçek aşk ve ruhani aşk varken, bu sıradan tanımlanan bir buluşma ve aşk değildi. Mürze dayı çoktan erenler dünyasına karışmıştı. Onca kalabalığın içinde sanki bilinmezlerden gelen yitik bir kardeşe kavuşmanın sevincini yaşıyordu.

Büyük sır ve kör düğüm çözülmüştü. Ne bir düşman vardı, nede eşkıya. Bir tartışma ve çatışma olmayacaktı. Sadece manevi aile bireylerinin kaybolan halkaları tamamlanmıştı ve sanki bir ilahi buluşmaydı. Herkes derinden bir ohhh çekti. Bütün gerginlikler bitti. Çevirmenin ortasına eğlence havası vardı. Yenilip içildi. Çoktan masal dünyasına bir yeni masal daha eklenmişti. Senelerce, ocağa bir tezek atıp küllerini karıştırırken, isli kazanda pişen bal kabakları ve tezek közüne ve küllerine gömülen pazı ve kartollar yenilirken anlatılacaktı...

O gün o artık Makbule hanımın bir erkek kardeşi olmuştu. Mürze efendine yıllarca aradığı bacısının adını da öğrenmiş oldu.

İnanan yüreklerde sultan sensin sadece,
Ruhuma haz veriyor ismindeki her hece,
Kabul buyur, selâmım sana her gün, her gece,
Ne olur, 'Bu da bizden' deyip de aldır beni
Kapımdayım sersefil... el verip kaldır beni

Amcaoğulları olsa da tanrım ona ödül diye bir kardeş göndermişti. Adil bey olayın böyle noktalamasından son derece mutluymuştu. Çoluk çocuğunun her an yanlarında olacağı bir dayıları vardı. Makbule hanım tanışma merasimi bitince doğru yatağına yattı. Öküz arabaları koşuldu ve akşam olmadan herkes tekrar çiftliğe geri döndüler.

Sıra Mürze dayının ailesi ile tanışma faslına gelmişti.

Der Sümmani tamam oldu muhabbet
Biz varalım, siz olasız selamet
Kalktı bu karyeden çekildi kısmet
Göründü gözüme yol yavaş yavaş

Son deyiş de okuyan Mürze dayıyı livana katırına bindirerek köyüne gönderdiler. Çok geçmeden bir iki yorgan ve mitil yatağın konduğu ödünç alınan öküz arabası çiftliğin örtmesinin önünde durdu. Artık o çiftliğin hanımının kardeşiydi. Çiftlikte yaşayanlar neşeli ve coşkulu bir karşılamayla hoş geldin diyip kaç gündür onlar için hazırlanan yeni eve eşyalarını taşıdılar. Köyden tamamen göçmüşlerdi. Bacısına kurban adadığı üç oğlu ile karısı ve kendisi çiftlikte ölene dek yaşamak üzere gelmişlerdi.

Mürze dayının karısı ve oğulları çok saygılı şekilde yeni akrabaları olan Makbule hanımla tanıştılar.

-'Bibi, elini öpelim ' dedikleri Makbule hanımın eline sarıldılar. O kadar samimi ve içten davranışları vardı ki, ilk defa bibilerinin yüzü içten gülmüştü. Dudaklarında tatlı bir tebessüm olmuştu.

Yeni gelen konuklar çok heyecanlıydılar. Evin hanımı olan Naime hanımın başörtüsü sanki özel bir tozla ağartılmış gibi bembeyazdı. Demek ki bol köpüklü en güzel çamaşır kilinin yerini bulmuşlardı. Üstündeki kim bilir kaç zamandır giyindiği için göğüs kısımları yıpranmış ve eline geçen renk renk değişik her düğmeyi diktiği yakalı fıstani, yeni ipek kaftan gibi tertemizdi ve mis gibi kokuyordu. Henüz genç olmasına rağmen dişlerinin yarısı dökülmüştü ve ıslıl ıslıl parlayan mis kaplama tek dişi ağzının bütün boşluklarını dolduruyordu. İki dal örüğü aşağı sarkarken son derece vakur, onurlu ve gurulu görünüşü vardı.

Mürze dayının büyük oğlu İsmail'in bıyıkları yeni terlemişti. Perçemini alnına özenle taramıştı. Şapkasının tereği, perçemini bozmasın diye havada kalkık duruyordu. Çatma kaşlı ince yüzlü incecik dal delikanlıydı. Üzerinde kartal resmi olan bir kazak vardı. Sanki resimdeki kartalın kanadıyla uçarak gelmişti. Ortanca oğlu Ömer iri pörtlek gözlü, kısacık kesilmesine rağmen saçları kıvırcıktı. Bodur boylu iri kemik yapılı esmer bir çocuktu.

En küçük oğlu olan Osman ise ortalıkta görülmüyordu. Mürze dayı askere gittikten sonra doğmuş. Köy yerinde ve zamanın şartlarında kim haber salacaktı ki! Asker sonrası görmeyen gözü, yaralanmış bedeni ve sakatlanan bacağı ile köyüne döndüğünde, kocaman bir çocuk kendisini karşılamıştı. Köy yolunda anasıyla beraber karşılayınca oğlu savaşın en büyük ödülü olmuştu. Ne yazık ki üçüncü oğlunun adını Binbaşı Şinasi diye değiştirememişti. Zaman zaman kendisi;

-' Binbaşı oğlum, komutanım Şinasi gelsene 'diyordu.

Çiftliğin emektarı olan Ali Paşa dayı vardı. Babası Cihan harbinde savaşırken komutanının adını vermişti. Birazdan Osman' da gelmişti. Annesi Osman' nın akan o minnacık burnunu koparırcasına silmek için önce eteğini ters çevirmek istese de, aniden elini koynuna attı ve hiç kimsede olmayan bir mendili özenle çıkarıp sildi. Osman' ın koca gözlerine rağmen ufacık bir burun, ince çizgi gibi solgun dudakları, şimdiden düşmüş dişlerinin görüldüğü gelişmemiş sivri çenesi vardı. O da artık aileye katılan Makbule hanımın çocuklarının yaşında bir çocuktu.

Böylece yeni aile bireyleri güz vakti köylerini terk ederek yeni akrabalarının yanına çiftliğe yerleşmiş oldular. Aradan epey zaman geçmişti. Daha sonra Ali paşa dayı ve diğer aileler, Mürze dayı çok iyi dost oldular Bu ailenin gelmesi en çok çocuk çoban Kalo'nun işine geldi. Mürze dayı daha ilk görüşte bakışlarıyla anlaştığı Kalo'yu oğullarından hiç ayırmadı. Kalo sakladığı temiz elbiselerini tek tek çıkarıp giyindiği için üstü başı tertemizdi. Kafasına bol gelen şapkasını çıkarıp saçlarını İsmail gibi taramayı ve zaman zamanda sudaki çehresini seyrederek kendini tanımaya çalıştı.

Mürze dayı Kalo ile bir baba gibi ilgilenmeye başladıktan sonra, bir daha bazen sebepli, bazen de sebepsiz yere ağlayıp öfkelenip, önüne yayması için kendisine teslim edilen kuzuları uçurumdan atmadı. Daha önce kuzuların parçalanmış bedenlerine gözlerini direyip bakarken yardım bile etmezdi. Kurtlar gelince köpekleri kendini koruması için çağırırdı. Yeni ailesinden sonra kuzuları kurtlara kaptırmadı. Kalo büyümeye başlamıştı.

Yağız atlar başıboş, yaklaşan yok ufuktan
Raylar paslı, trenler kalkıp gitmişler çoktan
Nerdesin sultanım? Bir ses ver sonsuzluktan
Yürüdüğün çöllerde, yollarda öldür beni
Kapındayım sersefil... el verip kaldır beni .

Bu ses, yok yoksul, isimsiz, sahipsiz, ne doğduğu köyü, ne onu doğuran ve vakitsiz uçan göçmen kuşlar gibi uçup giden onu anasız bırakan anasının adını bilmeyen Kalo'nun sesi gibiydi. Hırçınlığı sahipsizliğinden ve öksüzlüğündendi. Onu, erken ölümüyle yeniden öksüz sahipsiz yersiz yurtsuz bırakan babasını da hatırlamak istemiyordu Bu ses Kalo'nun yürek sesiydi. Bu ses yaradan tarafından duyulmuştu. Kalo'nun sesine ses gelmişti. Şimdi Kalo'nun ömür boyu beraber yaşayacağı yeni bir ailesi vardı...Mürze aydınında anası gibi bacısı....VE MAKBULE HANIMIN ÇOCUKLARI OLAN YURDAGÜL, MUAZZEZ,ATİLLA BEN ÜMRAN İL E FATİH'İN ' de ALTIN KALPLİ DAYISI VE DAYI ÇOCUKLARI VARDI.

(Hikayede 'Kapındayım' şiirini kullandığım şair Sayın Saffet Merdivan'a teşekkür ederim)
Yeni bölümde görüşmek üzere